

FÜGGETLEN RENDÉSZETI PANASZTESTÜLET

☒: 1358 Budapest, Széchenyi rakpart 19.

☎: 441-6501 ☎: 06-1/441-6502

✉: titkarsag@panasztestulet.hu

🌐: www.panasztestulet.hu

Ügyszám: FRP/451/2013/Pan.

A Független Rendészeti Panasztestület

40/2014. (II. 25.) számú

állásfoglalása

A Független Rendészeti Panasztestület (a továbbiakban: Testület) **panaszos**¹ 2013. június 13-án előterjesztett **panaszát** a 2014. február 25-én – dr. Kozma Ákos testületi tag távollétében – megtartott zárt ülésén hozott döntése alapján

á t t e s z i

az intézkedést foganatosító – S. városi Rendőrkapitányság – vezetőjéhez.

A vizsgált ügyben alapjogot csekély mértékben sértő intézkedésre került sor.

A Testület állásfoglalása ellen jogorvoslatnak helye nincs.

Indokolás

I.

1.) A panaszos 2013. június 13-án postai úton terjesztett elő beadványát, amelyben egy 2013. június 6-án foganatosított rendőri intézkedést kifogásolt, a következők miatt.

A panaszos 2013. június 6-án férjével beutazott lakóhelyükről, D. ből S. városba. Az ottani Tesco áruházban vásároltak, amely során visszakapott egy 5000.- és 1000.- Ft-os bankjegyet. Ezt követően hazafelé vették az irányt, csak H. városban megálltak a K. utcai fagyfaltozónál, ahol leültek egy asztalhoz. Távozásukkor egy, a panaszos számára vadidegen férfi vendég

¹ Az Rtv. 93/A. § (8) bekezdése értelmében a panaszos személyes adatait töröltük.

utánuk kiáltott, hogy elvesztette a nála lévő néhány ezer forintot, és azt biztosan a panaszos vette el tőle. A panaszos meglepődött a férfi kijelentésén, mivel nem szokása más személyek megkárosítása, illetve mivel több méter távolságra ültek egymástól, fizikailag lehetetlen lett volna a pénzt eltennie.

A panaszos és férje szóba elegyedtek a férfival és javasolták, hogy hívják a rendőrséget, akik majd tisztázzák a helyzetet. A panaszosnak soha nem is volt dolga a rendőrséggel és bízott a kikerülő rendőrök pártatlanságában. A férfival való beszélgetésből annyit sikerült leszűrnie a panaszosnak, hogy a férfi pénze eltűnt, de sem ő, sem a barátai nem tudják, hogy merre lehet, azonban a férfi K. utca túloldalán lakó ismerőse úgy véli, hogy a panaszos lopta el azt a pénzt. (A panaszos a beadványban leírja, hogy az egész felvetés már azért is képtelenség, mert a K. utca a település kétszer kétsávós fő útja, ami ráadásul egy töltésre épült, így közel egy méterrel magasabb az útburkolat szintje a környezeténél, ami kizárja, hogy a férfi által megnevezett, fagyizótól mintegy 110 méterre lakó ismerős a főút túloldaláról ráláthat a fagyizóra, vagy annak parkolójára.)

A panaszos és férje úgy döntöttek, hogy maguk mennek be a kapitányságra, és ezt a döntésüket közölték a férfival is, aki távozásukkor a fagyizót behajította az autóba a letekert ablakon keresztül. A panaszos és férje 12 óra után pár perccel érkeztek meg a H. városi Rendőrségre (továbbiakban: rendőrség), ahol az ajtóban B. P. rendőr állt. A panaszos férje neki kezdte el vázolni a történetet, kitérve arra, hogy roppant megalázó az egész helyzet számukra, mivel nagyon sok ismerősük H. városban él, ráadásul a panaszos a közeli község Roma Nemzetiségi Önkormányzat elnökhelyettese, a férje pedig az elnöke. B. P. átadta az ügyet egy kollégájának, V. R.-nek, aki az első pillanattól fogva rendkívül arrogáns stílusban bánt a panaszossal, illetve kényszerítette, hogy a panaszos vegye le a cipőjét, turrje fel a nadrágja szárát. A panaszos férjét előzetes hozzájárulása nélkül megmotozták, a rendőrség előtt parkoló autójukat átkutatták, annak ellenére, hogy ők mentek a rendőrségre segítséget kérni.

A panaszos kifogásolja, hogy nem világosították fel, hogy milyen minőségben vonták őt eljárás alá, a gyanúsítottként történő meghallgatásából arra következtet, hogy büntető-eljárásról lehet szó, nem szabálysértési eljárásról. V. R. az egész eljárást azzal kezdte, hogy a következőket mondta a panaszosnak: „Többet ér, ha bevallja az igazat”, „Márpedig maga volt, adja vissza azt a pénzt!”, tehát azonnal azt vélelmezte, hogy a panaszos az elkövető, ezért sértegetni, fenyegetni kezdte őket. A panaszost nem hallgatta meg, ellenben többször is „szarházi pórnépnek” nevezte őket, utalva arra, hogy származásuk miatt milyen lekicsinylő véleménye van róluk, illetve a „szapora nép” kifejezés is többször elhangzott. Az eljáró rendőr erélyes fellépése meglehetősen megrémítette őket, mivel folyamatosan 2-4 rendőr volt jelen, akik semmit nem tettek annak érdekében, hogy „jogszerű mederbe tereljék az intézkedést”. V. R. többször kinevette a panaszost, amikor a panaszos a történetet kezdte előadni és rávágta, hogy „Ha nem vallja be, akkor azonnal beteszem 72 órára!”. A panaszos le volt döbbenve a rendőrség hozzáállásán, ahhoz szokott hozzá, hogy számára ismeretlen személyek is megadják neki a tiszteletet. A panaszos kifogásolja, hogy egy szabálysértési értékhatárt meg nem haladó „lopás” miatt indítottak eljárást ellene, és fenyegették meg őrizetbe vétellel.

A panaszos kifogásolja, hogy a gyanúsítottként történő kihallgatása során nem figyelmeztették arra, hogy a gyanúsítással szemben panaszt tehet, illetve azt is, hogy kérése ellenére a felvett jegyzőkönyvből nem kapott saját példányt, mindössze arról tájékoztatták, hogy az eljárás végén megnézheti a jegyzőkönyvet.

A rendőrök időközben a kocsiban talált pénzt megszámlolták, feljegyezték a sorszámukat. A panaszoszt ugyan nem motozták meg, csak felszólították, hogy egy asztalra üritse ki a zsebeit. A panaszos kitette a Tescoban visszakapott 6000.- Ft-ot. A rendőrök a megszámlolt bankjegyekről és a felírt sorszámokból készült feljegyzésből sem adtak példányt a panaszosnak, a panaszos férjét tanúként hallgatták meg, ő sem kapott saját példányt a felvett tanúvallomásból.

A panaszos gyanúsítottként történő meghallgatása során jelezte, hogy telefonálni szeretne és ügyvéd jelenlétében tesz csak vallomást. V. R. ekkor is csak kinevette őt és közölte, hogy ha nem vallja be a panaszos, hogy ellopta a pénzt, akkor őrizetbe veszi őt.

A kihallgatása végére a rendőrök kiderítették, hogy a panaszos 19 ezer Ft.- ot lopott el, ezért a panaszos zsebéből elővett, Tesocoban kapott 6000.- Ft-ot és a panaszos férjétől elvett további 13 000.- Ft-ot elvették tőlük, a bankjegyek sorszámait feljegyezték és erről egy átvételi elismervényt adtak nekik. A panaszos hangsúlyozza, hogy a bankjegyeket nem foglalták le, ezért számára érthetetlen az elvétel jogcíme, mindamellet, hogy a fagylaltozóban őt megvádoló férfi csak pár ezer forintról beszélt.

Az intézkedés során 4négy rendőr intézkedett, azonban a panaszos V. R. rendőr intézkedését tartja a legsértőbbnek. (P. A. r. törzsőrmester csak időnként jelent meg, ténylegesen nem ő intézkedett, ezért az ő eljárását a panaszos nem kifogásolja.)

A panaszos előállítása végén kapott egy igazolást az előállítás időtartamáról, amit a rendőr nem írt alá, de a panaszosnak alá kellett írnia a szabadon bocsátásához. Az igazolás tartalmát nem tartotta valósnak, de át kellett vennie belőle egy példányt. (A panaszos kifogásolja, hogy a panaszos nyilatkozatok előre ki voltak töltve, mely szerint ő hozzátartozó/képviselő kiértésítését nem kérte, az intézkedéssel szemben panasszal nem él. A panasztételi jogáról egyáltalán nem adtak semmilyen felvilágosítást, sem összességében, sem az egyes eljárási cselekmények vonatkozásában.)

A panaszos szerint jogtalanul állították elő, és zaklatásnak tartja, hogy az eljáró rendőr folyamatosan sértő megjegyzéseket tett származására, és őrizetbe vételével fenyegetőzött.

A panaszos kérte, hogy a történeteket a Testület vizsgálja ki.

A panaszos a következőket csatolta a beadványához.

a) A rendőrőrs „Átvételi elismervény” elnevezésű dokumentumát, amelyen a tőlük elvett 19 000 forintnyi bankjegyek sorszáma szerepel. Az átvételi elismervényen kizárólag a panaszos adatai, a bankjegyek sorszáma és összege szerepel, valamint az átvétel helye és ideje szerepel, az átvétel jogcíme nincs feltüntetve.

b) Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás tartalma szerint a panaszoszt a rendőrségről szóló 1994. évi XXXIV. törvény (továbbiakban: Rtv.) 33. §-a alapján előállították, amely 2013. június 6-án 12 óra 15 perctől 14 óra 40 percig tartott. Az igazolás szerint a panaszos hozzátartozója/képviselője kiértésítését nem kérte, az előállításával és a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal nem él, élelmezést nem kér. Az igazolást a panaszos aláírásával ellátta. Az igazoláson pecsét és rendőri aláírás nem szerepel.

c) A panaszos mellékelte az aznap délelőtt Tescóban vásárolt tételek blokkját, amelyből látható, hogy a panaszos 10 000. Ft-os címllettel fizetett, és 6 725.- Ft-ot kapott vissza a pénztárnál.

2.) Az előadó testületi tag 2013. május 23-án kelt levélben tájékoztatta a panaszost a Testületre irányadó hatásköri és eljárásjogi rendelkezésekről, valamint számos pontosító kérdést tett fel az intézkedésre vonatkozóan. Az azóta eltelt időszakban a panaszostól válaszlevél nem érkezett.

II.

A Testület az ügy érdemi vizsgálata, a tényállás pontosabb megismerése érdekében felvilágosítást kért az Országos Rendőr-főkapitányság (a továbbiakban: ORFK) Ellenőrzési Szolgálatán keresztül az illetékes rendőrkapitányságtól, valamint megküldeni kérte az ügyvel kapcsolatos rendőrségi dokumentumokat és a konkrét kérdésekkel kapcsolatban a rendőrség álláspontját. A rendelkezésre bocsátott iratokból az alábbi releváns tények voltak megállapíthatóak.

1. Az intézkedést fogantató V. R. r. főtörzsőrmester (továbbiakban: r. főtörzsőrmester) 2013. június 6-án kelt jelentésében a következőként számol be az intézkedésről.

2013. június 6-án a szolgálata teljesítése során 12 órakor a városi rendőrkapitányság ügyeletesének utasítására megjelent az A. fagyaltatózóban, mivel bejelentés érkezett onnan. A helyszínre megérkezve a r. főtörzsőrmester felvilágosítást kért a J. T. (a továbbiakban: bejelentő) személytől. A bejelentő elmondta, hogy a fagyizónál öt gombóc fagyit vásárolt 950.- Ft. értékben, amelyet 20 000.- Ft-os bankjeggyel fizetett ki. A visszajáró 19 050.- Ft-ot visszarakta a jobb zsebébe, majd elindult a fagyizóval szemközti, út túloldalán lévő parkolóhoz, mert a családja ott várta őt. Az úton átérve beszállt a gépjárművébe, amikor odalépett hozzá egy számára ismeretlen férfi, és megkérdezte, hogy nem hiányzik-e valami a zsebéből, mert ő látta, hogy a zsebéből kiesett valami, amit egy fagyizónál tartózkodó személy felvesz, majd azt bedobja a szervízúton parkoló lehúzott ablakú A. típusú gépjárműbe, majd visszaül a helyére. A bejelentő odanyúlt a zsebéhez és valóban észlelte, hogy onnan hiányzik a pénze. Ezt követően odament az ismeretlen férfi által megjelölt nőhöz, közölte vele, hogy látták, ahogy felveszi a pénzét és adja vissza neki. A nő tagadta, hogy bármit felvett volna a földről. Ekkor odalépett hozzájuk a meggyanúsított nő barátja vagy férje, hogy mit képzelnek magukról, hogy a feleségét lopással gyanúsítják meg. Ezt követően szóváltás alakult ki, majd a nő és a férje távozott a kocsijukkal.

A bejelentő elmondta, hogy a fizetés előtt a bankjegyet kivette a pénztárcájából, azt az autóban hagyta és így ment vásárolni. A vásárlásról blokkot kapott, ami a pénzzel együtt szintén kiesett a zsebéből.

Az intézkedő r. főtörzsőrmester ezután felvilágosítást kért a szemtanú Sz. T.-től, aki elmondta, hogy arra lett figyelmes, hogy egy személy a fagyizóból távozik, majd a szervízút és az út közti füves területre érve valami kiesik a jobb zsebéből, amihez egy, a fagyizónál tartózkodó nő odament, felvette és bedobta az ott parkoló autó bal első ablakán, majd visszaült a helyére. A szemtanú azt is elmondta, hogy a nő és férfi a fagyizó első asztalánál ültek úgy, hogy a nő háttal ült, amikor a bejelentő zsebéből kiesett a pénz.

A r. főörzsőrmester meg hallgatta a fagyizó eladóját (Z. B.), aki megerősítette, hogy a bejelentő valóban 950.- Ft. értékben vásárolt, 20 000.- címlettel fizetett, a visszajáró pénz pedig egy darab tízezres, egy darab ötezres és négy darab ezres volt.

Az intézkedő r. főörzsőrmester már a rendőrőrsön felvilágosítást kért az időközben odaérkező panaszostól, aki elmondta, hogy egy ismeretlen férfi azt állította, hogy a földre leejtett pénzét ő felvette, bedobta a kocsiba és azt visszakövetelte. A panaszos a cselekmény elkövetését tagadta. A rendőrök jármű átvizsgálást hajtottak végre, ahonnan a kesztyűtartóból előkerült egy tízezres, a sebváltó melletti tárolóból egy darab kétezer forintos bankjegy, valamint három darab ötszázás. A hamutartóból előkerült egy darab tízezres, négy darab kétezeres, két darab ezres, valamint a világításkapcsoló alatti tárolóban tartott bőr pénztárcából tizenhét darab tízezres, két darab ötezres, illetve öt darab ezres.

A panaszost az intézkedés során felszólították zsebei kiürítésére, amelyből előkerült egy darab ötezres, egy ezres és némi fémpénz. A panaszos férjének ruházatát is átvizsgálták, onnan nem került elő pénz.

A történetről a r. főörzsőrmester visszajelentett az ügyeletesnek, valamint B. I. r. alezredesnek, majd eljárás alá vontként meghallgatta a panaszost.

A járműátvizsgálás, valamint a panaszos zsebéből előkerült pénzből átvételi elismervény ellenében átvettek 19 000.- forintot (egy tízezres, egy ötezres és négy darab ezres). A többi pénzt hiánytalanul visszaadták. A panaszost 14 óra 40 perckor sérülés és panaszmentesen szabadon bocsátották.

Az átvételi elismervényt, valamint a bankjegyekről felvett bűnjeljegyzéket a jelentéshez mellékeltek.

2. A panaszost 2013. június 6-án 13 óra 23 perckor, mint eljárás alá vont személyt hallgatták meg a rendőrőrsön. A meghallgatásról felvett jegyzőkönyv az eljárás alá vont adataival, illetve az eljárásban szokásos figyelmeztetésekkel kezdődik, majd a panaszos a vallomástételi jogával élve a következőket adta elő. (A jegyzőkönyvből a Testület kizárólag az új információkat ismerteti.)

A panaszos a helyszínen tagadta a hozzájuk odalépő személyeknek, hogy bármit felvett volna a földről. Az ismeretlen férfi közölte, hogy rendőrt hív, amivel a panaszos egyetértett. A férjével beültek a kocsiba, hogy ott megvárják a rendőrt, azonban a kocsijukhoz odalépett a vádaskodó férfi, ezért megmutatták neki a sebességváltó mellett hagyott pénzüket, amire a férfi azt mondta, hogy nem az övé, majd megváltoztatta a véleményét. (Az, hogy mennyi pénz volt ott pontosan, a panaszos nem tudta megmondani.) A panaszos férje javasolta, hogy együtt menjenek el a rendőrségre, majd amikor a férje megindult a kocsival, a lehúzott ablakon a férfi bedobta a kezében lévő fagyaltot, majd belekapaszkodott a bal oldali visszapillantó tükörbe, feltehetően azzal a szándékkal, hogy feltartsa őket. A panaszos és férje elhagyta a helyszínt és bementek bejelentést tenni rendőrségre. A panaszos úgy nyilatkozott, hogy a másik fél által elmondottakat nem követte el.

A panaszos a jegyzőkönyvet aláírásával ellátta.

3. A bejelentőt, mint tanút 2013. június 6-án 12 óra 57 perckor hallgatták meg a rendőrőrsön. Az 1.) pontban ismertetett, 2013. június 6-án kelt jelentéshez képest annyi új információt tartalmaz, hogy a bejelentő mellett az esetet látó szemtanú is odalépett hozzájuk, szembesítették őket azzal, hogy mit látott, majd a bejelentő felszólította őket, hogy adják vissza a pénzét, mert ha nem teszik, rendőrt hív. A nővel lévő férfi közölte, hogy nyugodtan hívjanak rendőrt, majd beültek az autójukba, és elhajtottak. A bejelentő ekkor értesítette a rendőrséget.

4. Az esettel kapcsolatban SZ. T.-t tanúként hallgatták meg 2013. június 6-án 14 óra 12 perckor.

A tanú vallomásában előadta, hogy a kérdéses napon 11 óra 40 perckor parkolt le a K. utcai fagyizóval szemben, és az autójában tartózkodott, amikor egy Citroen típusú gépjármű leparkolt a kettővel mellette lévő parkolóhelyre. A Citroenből kiszállt egy fiatalember, átment a fagyizóhoz, majd visszafelé az úton való áthaladást megelőzően az út és szervízút közti füves területre a jobb zsebéből kiesett valamilyen tárgy és egy fehér papírdarab, amit ő nem vett észre. Körülbelül 20 méter távolságból látta, hogy ezután a fagyizó első asztalánál ülő nő odamegy, felveszi azt és bedobja az ott parkoló A. típusú gépkocsi bal első ablakán, mivel azok le voltak eresztve. A nő és a férfi egymással szemben ültek a fagyizó legelső asztalánál, az autójuk körülbelül 10 méterre parkolt. A nő háttal ült az autónak és ő nem láthatta, hogy az a személy kiejti a zsebéből a pénzt. A nő alacsony, fekete hosszú hajú, barna bőrű, 25-30 év körüli volt, és barna dzsekit viselt. A tanú ekkor odament a Citroenhez, és megkérdezte a fiatalembert, hogy nem hiányzik-e valami a zsebéből. A fiatalember belenyúlt a zsebébe és észlelte, hogy onnan hiányzik a pénze, ekkor a tanú előadta, hogy mit látott az imént. A megkárosított személy odament a hölgyhöz, hogy visszakérje a pénzét, majd kis idő elteltével őt is odahívták, ahol ismét elmondta az általa látottakat, de a nő tagadta a történeteket. A két személy ezt követően beült a kocsijukba és elhajtottak.

5. A panaszos férjét (B. L.), mint tanút 2013. június 6-án 14 óra 30 perckor hallgatták meg.

B.L. előadta, hogy a fagyizóznál a felesége odament a szervízúton parkoló kocsijukhoz, hogy abból cigarettát vegyen ki. Amikor visszafelé tartott, egy ismeretlen férfi odalépett hozzá, és felszólította a feleségét, hogy adja vissza azt a pénzt, amit a földről felvett, mert azt ő hagyta el, és mások látták, hogy a felesége eltette. A panaszos elmondta neki, hogy ő nem tett el semmit, ekkor B.L. odalépett hozzájuk, megkérdezte, hogy mi a probléma, mire a fiatal férfi azt hajtogatta, hogy az út túloldaláról látták, hogy a felesége felvette, amit ő elejtett. B.L. felszólította a férfit, hogy távozzanak és hagyják őket békén, mert különben hívja a rendőröket. A férfi ekkor pár lépést tett hátrafelé, majd hívta a rendőrséget. B.L. ekkor odalépett, mert ő is szeretett volna beszélni a rendőrökkel, de azt nem hagyták neki, ezért a feleségével beültek az autóba és javasolták, hogy menjenek el együtt a rendőrségre. A férfi odalépett hozzájuk és meglátta a sebváltónál lévő tároló rekeszben hagyott pénzt, megkérdezték tőlük, hogy ezt keresik-e, mire azt felelték, hogy igen, pár ezer forintról van szó. Az hogy mennyi pénz volt ott, B.L. nem tudta megmondani, mert elmondása szerint mindig máshova teszi a pénzét. B.L. ezt követően beindította a motort és elhajtott a rendőrségre, hogy tisztázzák a helyzetet.

6. A fagyilalozóban dolgozó eladót tanúként hallgatták meg 2013. július 3-án. Az ott dolgozó elmondta, hogy a kérdéses napon egy fiatalember őt gombóc fagyilaltot vásárolt, ezért 950.- forintot fizetett egy 20 000.- forintos bankjeggyel, ami szokatlanul nagy pénz, ezért is jegyezte meg. Az eladó visszaadott neki egy tízezres, egy ötezres és négy ezres bankjegyet,

illetve egy 50 forintos érmét. A vásárló távozását követően az eladó a további vendégeket szolgálta ki, amikor egyszer csak visszatért a fiatalember azzal, hogy hívjon rendőrt. Az eladó elmondta, hogy neki dolgoznia kell, így a fiatalember hívta a rendőrséget. Az eladó ekkor látta, hogy a fagyizó előtt állt közvetlenül egy autó, benne két személlyel (egy férfivel és egy nővel), akikkel a fiatal férfi veszekedni kezdett, de hogy miért, azt nem hallotta. A két személy ezt követően távozott, a fiatalember pedig megvárta a rendőröket. Az eladó a történetekkel kapcsolatban további tanúkat nem tudott megnevezni.

7. Az előállítás végrehajtásáról készült jelentés szerint 2013. június 6-án a panaszost az Rtv. 29. § (1) bekezdése alapján igazoltatták, illetve az Rtv. 33.§ (2) bekezdés f) pontjának második fordulata (akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható) alapján előállították. A személyes szabadság korlátozásának helye a rendőrőrs. Az intézkedés során kényszerítő eszközt nem alkalmaztak. Az intézkedés alapjául szolgáló esemény leírása megegyezik az ugyanezen a napon kelt, 1) pontban ismertetett jelentés tartalmával.

A jelentés szerint az Rtv. 33. § (4) bekezdés alapján az előállítás okáról a tájékoztató, illetve az előállítás időtartamáról az igazolás kiadásra került.

A panaszosi nyilatkozatok szerint a jogorvoslati jogairól szóló Rtv. 92-93. § szerinti tájékoztatást a panaszos megkapta, a személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel szemben panasszal nem él, az előállítás okáról, várható időtartamáról szóló tájékoztatást és az előállítás időtartamáról kiállított igazolást átvette, élelmezést nem kért, betegségben nem szenved, sérülése nem keletkezett, valamint a az előállító egységben történő elhelyezéssel kapcsolatos írásos tájékoztatást nem vette át.

A parancsnoki vélemény és kivizsgálás szerint a az intézkedés jogszerű és szakszerű volt, és az Rtv. 15. §-ában meghatározott arányosság követelményének is megfelelt.

8. A panaszos előállításának időtartamáról kiállított igazolás tartalmát a panaszosi beadvány mellékleteinél ismertetette a Testület, az ott ismertetetthez képest különbség, hogy a rendőrség által megküldött igazoláson pecsét és rendőri aláírás szerepel.

9. A szabálysértési feljelentés szerint a panaszossal szemben a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény 177. § (1) bekezdés a) pontjába ütköző és e szerint minősülő tulajdon elleni szabálysértés (lopás) elkövetése miatt szabálysértési feljelentéssel éltek. A tényállás ismertetésétől a Testület eltekint, mivel a korábbiakhoz képest új információt nem tartalmaz.

10. Az iratsomag részét képezte a panaszostól átvételi elismervény ellenében átvett bankjegyek, mint tárgyi bizonyítási eszközök lefoglalásáról szóló, 2013. július 1-jén kelt határozat.

11. A rendőrségi iratokból kitűnik, hogy a rendőrök panaszos a roma származására vonatkozó rendőri sértegetések kapcsán az Egyenlő Bánásmód Hatósághoz fordult és ott beadványt terjesztett elő, amire tekintettel a rendőrök az Egyenlő Bánásmód Hatóság megkeresése nyomán kiegészítő jelentéseket tettek 2013. július 4-én, még a Testület megkeresése előtt.

a) V. R. r. főtörzsőrmester kiegészítő jelentése a 2013. június 6-ai intézkedéssel összefüggésben azt tartalmazza, hogy mielőtt a panaszos és férje megjelentek a rendőrségen

abból a célból, hogy bejelentést tegyenek, hogy őket a fagylatozóban megfenyegették, J. P. telefonon bejelentést tett arról, hogy a K. utcai fagylatozóban kiejtett a zsebéből 19 000.-forintot, amire egy ott tartózkodó férfi hívta fel a figyelmét, ahogyan arra is, hogy a pénzt egy a fagyizó előtti padon ülő nő felvette, és nem hajlandó visszaadni neki.

A helyszínen kiérkezve a történeteket több szemtanú is megerősítette, így az időközben a rendőrőrs épületébe érkező B. L.-l (a panaszos férjével szemben) ruházatátvizsgálatot hajtottak végre, valamint felszólították a panaszost, hogy zsebeit ürítse ki. A panaszos és férje ez idő alatt több alkalommal is céloztak arra, hogy B.L. a közeli községi Cigány Kisebbségi Önkormányzat elnöke, és az egész intézkedés azért folyik ellenük, mert cigány származásúak.

Ezt követően B.L. jelenlétében V. R. r. főtörzsőrmester a jelenlévő járőrtársával (A. B. r. törzsőrmesterrel) a rendőrőrs parkolójában járműátvizsgálatot hajtottak végre B.L. tulajdonát képező A. típusú gépkocsin, és az ott előkerült tárgyak tételesen szerepelnek az intézkedés napján készült jelentésben. A jármű átvizsgálása során a panaszos férje többször felemelte a hangját, arrogánsan viselkedett, sérelmezte, hogy vele szemben intézkedést fogatosítanak.

Az épületben a panaszos eljárás alá vontként történő meghallgatását, illetve B.L. tanúként történő meghallgatását A.B. r. törzsőrmester végezte el.

A r. főtörzsőrmester azzal zárja a jelentését, hogy a panaszos és férje által állított kifejezések (szarházi, szarházi pórnép, szapora nép) egyike sem hangozott el sem a részéről, sem járőrtársa részéről. A panaszos a tulajdon elleni szabálysértést nem ismerte el, és közölte, hogy a rendőrökkel, valamint az intézkedéssel szemben panasszal fog élni.

b) P. A. r. törzsőrmester jelentése az intézkedésre okot adó körülmények tekintetében nem tartalmaz új információt. P.A. r. törzsőrmester a panaszos őrzését végezte el, mialatt V. R. r. főtörzsőrmester és A. B. r. törzsőrmester a kocsin átvizsgálását hajtotta végre, illetőleg a panaszos meghallgatása alatt a panaszos férjének őrzéséről gondoskodott. A gépjárműből előkerülő bankjegyekről a r. törzsőrmester az átvételi elismervényt elkészítette.

P. A. r. törzsőrmester leszögezi, hogy az egész intézkedés alatt az objektivitás alapelvéhez tartotta magát, a panaszos és férje által állított kifejezéseket nem használta, illetve etnikai hovatartozásuk miatt nem zaklatta, vagy fenyegette őket.

A jelentést író rendőr a jelentése végén megjegyzi a tényt, hogy a panaszos férje ellen a korábbiakban már többször is folyt eljárás, testi sértés, csalás, garázdaság és uzsora bűncselekmények elkövetésének gyanúja miatt.

c) A. B. r. törzsőrmester jelentése az intézkedésre okot adó körülmények tekintetében szintén nem tartalmaz új információt. Az előző két jelentéshez hasonlóan cáfolta a kifogásolt panaszosi állítások elhangzását, illetve megemlíti, hogy a panaszos férje többször felemelte a hangját, arrogánsan viselkedett, ezért felszólította őt, hogy ezt a viselkedést fejezze be, és ne akadályozza a rendőri intézkedést. A többszöri felszólítást követően annak végül eleget tett a panaszos férje. A rendőrőrs épületébe visszatérve A. B. r. törzsőrmester fogatosította a panaszos eljárás alá vontként történő kihallgatását, ezt követően férje tanúkénti meghallgatását, mely során a nevezettek egymástól eltérően adták elő a történeteket.

12. A rendőrőrs vezetője 2013. július 4-én kelt tájékoztató levelében (továbbiakban: tájékoztató levél) arról tájékoztatta az illetékes rendőrkapitányság vezetőjét, hogy az Egyenlő Bánásmód Hatóság értesítése alapján a panaszos kérelme alapján kivizsgálást tartottak. A kivizsgálás az intézkedéssel kapcsolatban új információt nem tartalmaz az eddigiekhez képest, mindössze annyit, hogy a szükséges iratok elkészítését követően az eljárást az illetékes városi rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Szabálysértési Csoportja vette át.

Az ügyben született iratok áttanulmányozását, illetőleg az érintett rendőrök meghallgatását követően kijelenthető, hogy az intézkedés mindvégig jogszerű, szakszerű és arányos volt. A tájékoztató levél külön kitér rá, hogy az etnikai hovatartozás miatti hátrányos megkülönböztetés mindezek mellett azért is nehezen feltételezhető, mert az intézkedő V. R. r. főtörzsőrmester maga is roma származású, így kizárt, hogy bárkit is etnikai hovatartozása miatt negatívan minősítene.

13. V. R. r. főtörzsőrmester a Testület megkeresése nyomán 2013. augusztus 26-án az alábbiakkal egészítette ki korábbi jelentéseit.

A rendőrőrs épületében az intézkedést az Rtv. 20. §-ában foglaltak betartásával, egyenruhában kezdte meg, közölte a panaszossal, hogy vele szemben tulajdon elleni szabálysértés miatt járnak el. A közlést a panaszos megértette, és tudomásul vette, a r. főtörzsőrmester azt is közölte, hogy eljárás alá vontként történik a meghallgatása.

A r. főtörzsőrmester cáfolta, hogy a panaszos az intézkedés során jelezte volna, hogy értesíteni kíván bárkit, beleértve az ügyvédjét. A pénz lefoglalásáról a szabálysértési hatóság hozott határozatot, így a pénzüsszeg átvételére a szabálysértési előkészítő eljárásban a Közrendvédelmi Osztály vezetőjének utasítására, átvételi elismervény ellenében került sor.

Az intézkedés hangvételével kapcsolatban a jelentés kitér rá, hogy az végig nyugodt körülmények között, részrehajlás nélkül, a panaszos ezen állításai valótlanok.

A panasztételi jogról való tájékoztatást a panaszos szóban megkapta, az erről szóló nyilatkozatot a panaszos aláírásával ellátta, illetőleg az előállítás időtartamáról kiállított igazolás mellékletét képezi egy lista, amelyen a jogorvoslat lehetőségek szerepelnek.

14. Az illetékes kapitányságvezető 2013. augusztus 27-én kelt, megyei rendőr-főkapitányság vezetőjének címzett összefoglaló jelentésében a Testület kérdéseit megválaszolva számolt be az intézkedésről. Az összefoglaló jelentés a korábbiakhoz képest új információt nem tartalmaz, ezért az irat ismertetésétől a Testület eltekint.

15. Az illetékes rendőrkapitányság Közrendvédelmi Osztály Szabálysértési Csoportja megküldte a panaszos szabálysértési ügyében keletkezett valamennyi iratot. Az iratcsomag szerint 2013. július 15-én értesítették a panaszost, hogy az ügyben készült iratokat a városi Járásbíróságnak megküldték. Az iratcsomag ismertetésétől a Testület eltekint, mivel a rendőri intézkedés szempontjából nem bír relevanciával.

III.

1. A Testület a panaszbeadványban foglaltak kapcsán elsőként azt értékelte, hogy hatásköri szabályai mely panaszosi sérelmek vizsgálatát teszik lehetővé.

A Testület eljárását az Rtv. a IX. Fejezetében, Jogorvoslatok alcím alatt szabályozza. Az Rtv. 92. §-ának (1) bekezdése úgy rendelkezik, hogy az, „*akinek* az e törvény IV., V. és VI. fejezetében meghatározott kötelezettség megsértése, a rendőri intézkedés, annak elmulasztása, a kényszerítő eszköz alkalmazása (e fejezet alkalmazásában a továbbiakban együtt: intézkedés) alapvető jogát sértette [...] kérheti, hogy panaszát az országos rendőrfőkapitány, valamint a főigazgatók a Testület által lefolytatott vizsgálatot követően bírálja el”. Az idézett rendelkezés értelmében a Testület hatáskörébe kizárólag azon rendőri intézkedések és mulasztások vizsgálata tartozik, melyek az Rtv. IV., V. és VI. fejezetének alkalmazásával összefüggésben merülnek fel. Ennek megfelelően a Testületnek

- a rendőri tevékenység általános elveinek és szabályainak érvényesülése (különösen: intézkedési kötelezettség, arányosság, azonosíthatóság, segítségnyújtási kötelezettség stb.),
- a rendőri intézkedések vagy azok elmulasztása (különösen: igazoltatás, ruházatsomagjármű-átvizsgálás, elfogás, előállítás, közlekedésrendészeti intézkedés stb.),
- a kényszerítő eszközök törvényes alkalmazása (különösen: testi kényszer, bilincs, vegyi eszköz, sokkoló, rendőrbot, lőfegyverhasználat, csapaterő alkalmazása, tömegosztatás stb.) tekintetében van hatásköre eljárni és az adott intézkedést, cselekményt, vagy mulasztást vizsgálni abból a szempontból, hogy történt-e alapjogi sérelem.

A panaszos kifogásolta azt a tényt, hogy a rendőrök nem világosították fel arról, hogy büntetőeljárásban gyanúsítottként, vagy szabálysértési eljárásban eljárás alá vontként hallgatták meg, ráadásul anélkül, hogy jogaira kioktatták volna; sérelmezte a szóban forgó pénzösszeg előkészítő szabálysértési eljárásban történő – átvételi elismervény ellenében történő – átvételét, majd a pénzösszeg későbbiekben történő lefoglalását, illetve, hogy eljárás alá vontként történő meghallgatáskor felvett jegyzőkönyvből nem kapott saját példányt, csak megtekinthette azt. A panaszos a beadványban számos, férjével szemben – egyébként szabálysértési intézkedésként – lefolytatott sérelmet adott elő, így azt, hogy a férje ruházatát és gépjárművét átvizsgálták, majd férjét tanúként meghallgatták, illetve ő sem kapott a jegyzőkönyvből saját példányt.

Tekintettel arra, hogy a szabálysértési eljárásra nem az Rtv., hanem a szabálysértésekről, a szabálysértési eljárásról és a szabálysértési nyilvántartási rendszerről szóló 2012. évi II. törvény (továbbiakban: Szabs. tv.) rendelkezései az irányadóak, a Testület megállapította, hogy a panasz ezen részeinek vizsgálatára nem jogosult. (A panaszos legfőbb sérelmével kapcsolatban a Testület megjegyzi, hogy az eljárás alá vontként történő meghallgatásáról felvett, általa aláírt jegyzőkönyvben szerepel, hogy szabálysértési ügyben indított eljárásban, eljárás alá vontként hallgatták meg a panaszost, illetve a jegyzőkönyv tartalmazza a Szabs. tv. által előírt figyelmeztetéseket.)

Fentiek okán a panaszos valamennyi szabálysértési eljárással kapcsolatos kifogásaira vonatkozóan a Testület hatáskörének hiányát állapította meg.

A fentebb idézett hatásköri rendelkezések szerint a Testület eljárását – akár személyesen, akár képviselő útján – csak az a személy kezdeményezheti, akit a rendőri intézkedés érintett (illetőleg meghatalmazással a panaszos képviselőjében eljáró más személy), ezért a Testületnek vizsgálnia kell, hogy a panasz az arra jogosulttól származik-e. A panaszos férje vonatkozásában, nem a szabálysértési eljárásra vonatkozó kifogások (hangnem, sértegetések, székre leültetés, ahonnan nem mozdulhatott) tekintetében megállapította, hogy ezen

sérelmekkel kapcsolatban a panaszos férje lett volna jogosult beadványt előterjeszteni, a panaszos pedig nem csatolt férje képviselőjére vonatkozó meghatalmazást.

A panaszos azon kifogásával kapcsolatban, melyek a férjével történő eljárásra vonatkoztak, a Testület szintén nem jogosult vizsgálatot folytatni.

A Testület a panaszos azon kifogásának tárgyában is hatáskörének hiányát állapította meg, mely szerint a panaszos a rendőr által elkövetett bűncselekményként élte meg, hogy a szabálysértés elismerésére kényszerítették, melynek elmaradása esetén őrizetbe vételével fenyegetőztek. (Az előadó testületi tag a panaszosnak küldött levelében a hatásköri szabályok ismertetése mellett tájékoztatta őt arról is, hogy amennyiben véleménye szerint a rendőrök bűncselekményt követtek el, ellenük az ügyészségen feljelentéssel élhet.)

A Testület hatásköri rendelkezései miatt nem jogosult az eljáró rendőrök büntetőjogi felelősségét (kényszervallatás) vizsgálni, ezért az ezzel kapcsolatos kifogásaira vonatkozóan a Testület szintén hatáskörének hiányát állapította meg.

IV.

A Testület a panaszbeadvány és a rendőrségtől kapott felvilágosítás alapján – figyelemmel a panaszolt intézkedés idején hatályos Rtv. és a rendőrség szolgálati szabályzatáról szóló 30/2011. (IX. 22.) BM rendelet (továbbiakban: Szolgálati Szabályzat) rendelkezéseire – a panaszos kifogásaival összefüggésben az alábbi megállapításra jutott.

A vizsgálat során a Testület megállapította, hogy a rendőri intézkedések érintették a panaszosnak a Magyarország Alaptörvénye Szabadság és Felelősség fejezetének II. cikkében foglalt emberi méltósághoz való jogát, a IV. cikkben foglalt személyi szabadsághoz való jogát, a VI. cikkben foglalt személyes adatok védelméhez fűződő jogát, a XXIV. cikkében foglalt tisztességes eljáráshoz való jogát, továbbá a hátrányos megkülönböztetés XV. cikk (2) bekezdésében rögzített tilalmát, az alábbiak szerint.

1. A Testület a panaszolt rendőri intézkedés kapcsán először az intézkedés jogalapját vizsgálta, azt, hogy a rendőrség a panaszost indokoltan, kellő jogszabályi felhatalmazás birtokában vont-e intézkedés alá.

a) A panaszos kifogásolta, hogy segítségért kívánt folyamodni a rendőrséghez, illetve bejelentést kívántak tenni, hogy becsületsértő kijelentéseket tettek rá, ennek ellenére őt vonták intézkedés alá.

A rendőrségi iratok arról számoltak be, hogy az intézkedés napján, még a panaszos rendőrőrsön való megjelenése előtt telefonon bejelentés érkezett J. T.-től, mely szerint az A. fagyaltozó előtti utcárészen kiejtett a zsebéből mintegy 19 000.- Ft. körüli összeget, amelyre egy ott tartózkodó személy hívta fel figyelmét. Az őt figyelmeztető férfi elmondta azt is, hogy látta, ahogy a pénzt egy, a fagyaltozó előtti padon ülő nő felveszi és bedobja az ott parkoló, lehúzott ablakú kocsni utasterébe. A pénzt eltulajdonító nő és párja tagadták a pénz elvételét, majd a gépkocsival távoztak a helyszínről. A rendőrök a telefonos bejelentés nyomán megjelentek a fagyaltozónál, meghallgatták a bejelentőt és a tanúkat, és mivel a gépkocsi már nem volt felkutatható, a rendőrök visszatértek a rendőrségre, ahová időközben megérkezett a panaszos a férjével. A panaszos előadta, hogy az A.fagyaltozónál tartózkodott férjével,

amikor egy ismeretlen férfi odalépett hozzá, és megvádolta őt azzal, hogy a földre leejtett pénzét felvette és követelte tőle, hogy azt adja vissza.

Az Rtv. 13. §-a szerint a rendőr jogkörében eljárva köteles intézkedni vagy intézkedést kezdeményezni, ha a közbiztonságot, a közrendet vagy az államhatár rendjét sértő vagy veszélyeztető tény, körülményt vagy cselekményt észlel, illetve ilyet a tudomására hoznak. Ez a kötelezettség a rendőrt halaszthatatlan esetben szolgálaton kívül is terheli, feltéve, hogy az intézkedés szükségességének időpontjában intézkedésre alkalmas állapotban van.

A Szolgálati Szabályzat 9. §-ának (1) bekezdése azzal egészíti ki a fenti szabályt, hogy a rendőr szabálysértés észlelése esetén feljelentést tesz, vagy – jogszabály által meghatározott esetekben – helyszíni bírságot szab ki. A szabálysértést észlelő rendőr figyelmeztetést azon szabálysértés esetén alkalmazhat, amely miatt helyszíni bírságot szabhat ki. A 8. §-a szerint pedig a rendőr az általa észlelt vagy tudomására jutott és hivatalból üldözendő bűncselekményről – ha az elkövető ismert, annak megjelölésével – feljelentést tesz, vagy ha a nyomozó hatóság tagja, úgy hivatalból megteszi a szükséges intézkedéseket a büntetőeljárás megindítása érdekében. A rendőr a magánindítványra büntethető bűncselekmény észlelése esetén a feljelentés megtételére jogosult kérésére megadja a szükséges felvilágosítást.

A Szabs. tv. XXIII. Fejezetében, az elzárással is sújtható szabálysértések között a következő módon szabályozza a tulajdon elleni szabálysértés tényállását.

„177. § (1) Aki

a) ötvenezer forintot meg nem haladó értékre lopást, sikkasztást, jogtalan elsajátítást, orgazdaságot,

b) ötvenezer forintot meg nem haladó kárt okozva készpénz-helyettesítő fizetési eszközzel visszaélést, csalást, szándékos rongálást,

c) ötvenezer forintot meg nem haladó vagyoni hátrányt okozva hűtlen kezelést

követ el, úgyszintén, aki e cselekmények elkövetését megkísérli, szabálysértést követ el.”

A Szabs. tv. XXIV. Fejezetében, az emberi méltóság, a személyi szabadság és a közrend elleni szabálysértések körében a következőképpen szabályozza a becsületsértés tényállását.

„180. § (1) Aki mással szemben a becsület csorbítására alkalmas kifejezést használ vagy egyéb ilyen cselekményt követ el, szabálysértést követ el.

(2) Becsületsértés miatt szabálysértési eljárásnak csak magánindítványra van helye.”

A Testület ezen a ponton szükségesnek tartja felhívni a figyelmet töretlen gyakorlatára, miszerint ha az Rtv. szerinti rendőri fellépés mögöttes jogalapjaként a rendőrség egy Rtv.-n kívüli jogszabályban meghatározott tényállás tekintetében fennálló gyanúokra (pl. szabálysértés gyanújára) hivatkozik, a Testület – a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül – vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra. Amennyiben a Testület ezt a vizsgálatot nem végezné el, a jogkorlátozás érdemi kontrollja kiüresedne, illetve elmaradna, és ezzel sérülne az érintett panaszhoz való alkotmányos joga.

A Testület álláspontja szerint mindkét fél által leírt események felvetették annak a gyanúját, hogy a résztvevők szabálysértést követtek el. Ez az **Rtv. 13. §-a értelmében rendőri beavatkozást tett szükségessé, intézkedési kötelezettséget keletkeztetett.**

b) A panaszos igazoltatásával összefüggésben a Testület a következő megállapításokat teszi.

Az Rtv. 29. § (1) bekezdése az igazoltatással összefüggésben a következőket rögzíti.

„A rendőr a feladata ellátása során

a) igazoltathatja azt, akinek a személyazonosságát a közrend, a közbiztonság védelme érdekében, bűnmegelőzési vagy bűnüldözési célból, a tartózkodása jogszerűségének megállapítása céljából, közlekedésrendészeti ellenőrzés során, továbbá az igazoltatott vagy más természetes, illetve jogi személy és egyéb szervezet jogainak védelme érdekében kell megállapítani,

b) az igazoltatott személyt lakcímének, tartózkodási helyének – az igazoltatott választása szerint – a lakcímet igazoló hatósági igazolvánnyal vagy más alkalmas dokumentummal történő igazolására, vagy a lakcímre, tartózkodási helyre vonatkozó nyilatkozattételre kérheti fel, valamint

c) amennyiben a 24/A. § (1) bekezdésében meghatározott személy felkérése alapján igazoltat, úgy az igazoltatott személyt a b) pontban megjelölt adatok igazolására, vagy ezen adatokra vonatkozó nyilatkozattételre kéri fel.”

A Testület az a) pontokban a Testület már kimondta, hogy a fentiek szerint fennállt a gyanúja annak, hogy a panaszos szabálysértést követett el, ezért a közrend, közbiztonság védelme érdekében foganatosított igazoltatáshoz szükséges ok fennállt, tehát a rendőrök kellő jogalap birtokában kezdték meg a panaszos igazoltatását.

Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint nem sérült a panaszos személyes adatok védelméhez fűződő joga.

c) A panaszos kifogásolta, hogy a rendőrségen átvizsgálták ruházatát, amely során fel kellett húznia nadrágszárát, és cipőjét le kellett vennie. A beadványban arról is beszámol, hogy ugyan nem motozták meg, csak felszólították, hogy zsebeit ürítse ki egy asztra.

Az intézkedés napján kelt V. R. r. főtörzsőrmester jelentése rögzíti, hogy az intézkedés során felszólította a ruházatában lévő tárgyak bemutatására, melynek a panaszos eleget tett. A zsebeiből egy ötezer forintos bankjegy, egy ezer forintos bankjegy, illetve fémpénz került elő.

Az Rtv. 29. § (6) bekezdése a következőket tartalmazza: „A rendőr az igazoltatott személy ruházatát, járművét átvizsgálhatja, ha azt a személyazonosság megállapítása, a közrendet, a közbiztonságot fenyegető veszély elhárítása, bűncselekmény vagy szabálysértés elkövetésének gyanúja szükségessé teszi.”

A Testület megállapította, hogy az előző alpontokban részletesen kifejtettek okán fennállt a gyanúja, hogy a panaszos szabálysértést követett el, ezért a rendőrség jogszerűen foganatosított ruházatátvizsgálást, és emiatt nem sérült a panaszos emberi méltósághoz való joga.

2. A Testület vizsgálat tárgyává tette a panaszos előállításának jogalapját és annak indokát, valamint az előállítás, – mint személyi szabadságot súlyosan korlátozó intézkedés – arányosságát.

a) A Testület először azt vizsgálta, hogy megfelelő jogalap birtokában állították-e elő a panaszost a rendőrök.

A panaszos szerint az épületbe való belépést követően szinte azonnal „begyanúsították”, majd eljárás alá vonták.

A rendőrségi iratok arról számolnak be, hogy mivel egyértelműen megállapítást nyert a panaszos által elmondottakból, hogy a telefonos bejelentő által megjelölt, pénzt felvevő nő azonos a panaszossal, valamint a személygépkocsi is azonos a tanúk által látott gépjárművel, az intézkedő rendőrök eljárás alá vonták a panaszost és férjét. Az előállítás végrehajtásáról készült jelentés szerint a panaszost az Rtv. 33. § (2) bekezdés f) pontjának második fordulata alapján előállították, majd eljárás alá vontként meghallgatták.

Az idézett Rtv. szakasz szerint a rendőr a hatóság vagy az illetékes szerv elé állíthatja azt, „ aki a szabálysértést az abba hagyásra irányuló felszólítás után is folytatja, *illetőleg akivel szemben az eljárás azonnal lefolytatható*, továbbá akitől tárgyi bizonyítási eszközt kell megszerezni, vagy elkobzás alá eső dolgot kell visszatartani;”

A Testület álláspontjának kialakításakor támaszkodott továbbá a Szabs. tv. vonatkozó rendelkezéseire.

A 38. § (3) bekezdése szerint szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt első fokon a járásbíróság jár el.

A 73. § a következőképpen rendelkezik. „A rendőrség szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés esetén a tetten ért eljárás alá vont személyt gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából őrizetbe veheti. A tettenérésre vonatkozó szabályokat kell alkalmazni akkor is, ha a szabálysértés helyszínéről elmenekült elkövetőt a rendőrség az elkövetéstől számított negyvennyolc órán belül elfogja. [(1)] A szabálysértési őrizet a bíróság érdemi végzésének meghozataláig, de – e törvény eltérő rendelkezése hiányában – legfeljebb hetvenkét óráig tart. Az eljárás alá vont személyt nyomban szabadon kell bocsátani, ha a szabálysértési őrizet tartama alatt a bíróság a gyorsított eljárást nem folytatta le vagy nem szabott ki szabálysértési elzárást. [(2)].”

A 124. § (1) bekezdése kimondja, hogy a szabálysértési elzárással is büntethető szabálysértés miatt őrizetbe vett személyt a rendőrség a gyorsított bírósági eljárás lefolytatása céljából a bíróság elé állítja.

A Szabs. tv. XXIII. Fejezetében, az elzárással is sújtható szabálysértések között szabályozza a tulajdon elleni szabálysértés korábbiakban már idézett tényállását

A Testület ezen a ponton ismét utal gyakorlatára, mely szerint a kérdéses cselekményért egyébként fennálló szabálysértési felelősség kérdésében való állásfoglalás nélkül vizsgálja, hogy az adott esetben fennállt-e olyan fokú gyanú, amely elégséges jogalapot szolgáltatott az intézkedéssel megvalósult jogkorlátozásra.

A rendőri jelentések szerint a bejelentés 12 óra körül érkezett, a rendőrök azonnal megjelentek a helyszínen, ahol a tanúkatatást végeztek, majd a rendőrségre visszaérve az időközben odaérkező panaszos előállításáról döntöttek.

Tekintettel arra, hogy a jelen esetben a Szabs. tv. 77. § szerinti tágan értelmezett – 48 órán belüli – tettenérés megvalósult, fennálltak a panaszos szabálysértési őrizetbe vételének feltételei, így lehetősége volt a rendőrségnek, hogy a panaszost gyorsított eljárásban a bíróság elé állítsa, tehát fennállt az eljárás azonnali lefolytatásának a lehetősége a rendőri intézkedés pillanatában. Mindezek alapján a Testület álláspontja szerint a panaszos előállítására megfelelő jogalap birtokában került sor. (Amelyet az a tény sem tesz jogszerűtlenné, hogy utóbb a panaszos szabálysértési őrizetét nem kezdeményezte a rendőrség, hiszen az előállítás jogszerűségének kérdését mindig azon információk alapján kell megítélni, ami az intézkedő rendőrnek intézkedés idején a birtokában volt, vagy amelynek kellő körütekintés mellett a birtokában lehetett volna.)

A Testület a fentiek alapján arra az álláspontra helyezkedett, hogy a panaszossal szemben az eljárás azonnal lefolytatható volt. Így kimondta, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésének f) pontja megfelelő jogalapot biztosított az előállításhoz, ezért a jogalap tekintetében a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült.

b) Tekintettel arra, hogy az Rtv. 33. § (2) bekezdésében meghatározott előállítási okok nem kötelező jelleggel írják elő az előállítást, hanem mérlegelési jogot engednek az intézkedő rendőrnek, a Testület vizsgálta az Rtv. 15. §-ban meghatározott arányosság követelményének a megvalósulását.

Az arányosság követelményét az Rtv. 15. §-a akként írja elő, hogy a rendőri intézkedés nem okozhat olyan hátrányt, amely nyilvánvalóan nem áll arányban az intézkedés törvényes céljával. Több lehetséges és alkalmas rendőri intézkedés, illetőleg kényszerítő eszköz közül azt kell választani, amely az eredményesség biztosítása mellett az intézkedéssel érintettre a legkisebb korlátozással, sérüléssel vagy károkozással jár.

A panaszost előállítása során eljárás alá vontként meghallgatták, illetve az eseményben érintett valamennyi tanút is.

Jelen esetben tekintettel arra, hogy a panaszos önként jelent meg a rendőrségen, semmi nem képezte akadályát, hogy őt eljárás alá vontként meghallgassák, az előállított státuszról függetlenül. **A Testület álláspontja szerint ezért az előállítás nem felelt meg az arányosság követelményének, ezáltal sérült a panaszos személyi szabadsághoz való joga, amely sérelmet a Testület – fennálló gyakorlatától eltérően – ebben az esetben csak csekély fokúnak ítélte, arra való tekintettel, hogy a panaszost nem érte „többlet korlátozás”, hiszen ő maga jelentkezett rendőrségen, a helyzet tisztázása végett.**

3. A Testület ezt követően vizsgálat tárgyává tette a rendőrök által használt hangnemet.

A panaszos a Testületnek címzett beadványában sérelmezte, hogy az intézkedő rendőrök több alkalommal is sértő kifejezésekkel (szarházi, szarházi pórnép, szapora nép) illeték őt.

A rendőrök valamennyi jelentésükben következetesen cáfolták a panaszbeadványban szereplő kifejezések elhangzását, azt tartalmazzák, hogy a panaszbeadvány állításai valótlanok. A jelentések azt is rögzítették, hogy az intézkedés nyugodt hangnemben és körülmények között zajlott.

A rendőr magatartásával kapcsolatban a Testület felhívja a figyelmet az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglalt rendelkezésekre. Az Rtv. 2. §-a (1) bekezdésének második mondata szerint a rendőrség tiszteletben tartja és védelmezi az emberi méltóságot, óvja az ember jogait.

Az intézkedő rendőröktől – mint a közhatalmi funkciót ellátó szerv tagjaitól – minden esetben elvárható az udvarias és kulturált fellépés. Az említett rendelkezés alapján a Testület hangsúlyozza, hogy a rendőrökre, mint a közhatalom képviselőire különös súllyal nehezedik az emberi méltóság, és az emberi jogok tiszteletben tartásának kötelezettsége, ezért minden körülmények között elvárható a tisztességes, az általa képviselt közfeladat mértékéhez méltó, a másik személy emberi méltóságát mindenkor szem előtt tartó viselkedés és hangnem.

A Testület ezzel kapcsolatban szükségesnek tartja kiemelni a Magyar Köztársaság Rendőrségének Etikai Kódexét, amelynek 1. pontja előírja: a rendőr „önként vállalt hivatásával szemben különleges társadalmi elvárások érvényesülnek, melyekre szolgálati viszonyának fennállása alatt mindvégig figyelemmel kell lennie.” Az 5. pont szerint: „a rendőr a ráruházott hatalom alkalmazása során megfontolt és mértéktartó, intézkedéseit (...) indulatoktól mentesen hajtja végre, kerüli a szükségtelen konfliktusok kialakítását. Nem alkalmaz (...) megalázó bánásmódot és ezt másoktól sem tűri el.” A 7. pont utolsó mondata szerint „tudatában van annak, hogy saját személyén keresztül az egész testület megítéléséért is felelős.”

A Testület továbbá jelen esetben is irányadónak tartja a korábbi állásfoglalásaiban [lásd pl. a 65/2008. (VIII. 18.) sz. állásfoglalás indokolása II. részének 3. pontját] megfogalmazottakat, miszerint „a rendőri hivatást választóktól, főleg az Rtv.-ben is szereplő szolgálati feladatok ellátása során – ezen belül is első sorban akkor, amikor intézkedés közben az állampolgárokkal közvetlen kapcsolatba kerülnek – más állampolgárokénál magasabb erkölcsi tartás, fokozottabb türelmesség és tolerancia, körültekintő és mások számára példaértékű viselkedés várható el. Mindez adódik az Rtv. azon rendelkezéseiből, amelyek kiemelkedő közhatalmi jogosítványokkal ruházzák fel a rendőröket, így az államszervezetten belül kitüntetett pozícióba helyezve őket. Ezzel arányosan azonban az Rtv. és a Szolgálati Szabályzat szigorúbb követelményeket is támaszt velük szemben, és az ezeknek való megfelelést maradéktalanul megköveteli, a számonkérhetőség lehetőségeit is megteremtve.”

A jelen esetben a bánásmóddal kapcsolatos panaszosi, illetve a rendőri előadás oly mértékben vannak ellentmondásban egymással, hogy további rendelkezésre álló bizonyíték hiányában az ellentmondás nem oldható fel, **ezért a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az intézkedő rendőr betartotta-e az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának sérelme nem volt megállapítható.**

4. A panaszos beadványában számos olyan elemét emelte ki a rendőri intézkedésnek, melyek véleménye szerint azt valószínűsítik, hogy az intézkedő rendőrök eljárásuk során roma származása miatt elfogultak voltak vele szemben.

V. R. r. főtörzsőrmester jelentésében határozottan cáfolta, hogy az intézkedés során részrehajlóak lettek volna, az előző pontban kifejtettek szerint a panaszos (és férje) etnikai hovatartozásukra utaló kifejezések nem hangzottak el. P. A. r. törzsőrmester jelentésében arról számol be, hogy végig az objektivitás alapelveihez tartották magukat az intézkedés során.

Az Egyenlő Bánásmód Hatóság megkeresése nyomán tartott parancsnoki kivizsgálás is a fentieket erősítette meg, azzal az információval kiegészítve, hogy V. R. r. főörzsőrmester úr roma származású, így nehezen feltételezhető, hogy ő, vagy járőrtársa bárkit etnikai hovatartozása miatt (negatívan) minősítene.

Az Rtv. 13. §-ának (2) bekezdése szerint a rendőr köteles a törvény rendelkezésének megfelelően, részrehajlás nélkül intézkedni. A rendőri fellépés ezen követelmény értelmében az érintettel szemben nem lehet hátrányosabb (vagy előnyösebb) pusztán azért, mert személye – bármely okból – a rendőr számára ellenszenves (vagy rokonszenves).

Az ellentmondásos nyilatkozatok okán a Testület pusztán az erre vonatkozó információkból nem tudott következtetést levonni az intézkedő rendőrök elfoglaltsága tárgyában, így a Testület megvizsgálta az egyéb körülményeket. A rendőri jelentésekből megállapítható, hogy mindkét „érdekű felek” tanúinak vallomását felvették, akik az ügy megítélése szempontjából releváns információkkal rendelkeztek, valamint a panaszos által elmondottakat megfelelően (panaszbeadványával egyébként azonos módon) jegyzőkönyvezték. A Testület nem tudott olyan egyéb többlet körülményt feltárni, amely alátámasztotta volna a panaszos állítását, hogy vele szemben roma származása miatt hátrányosabban jártak el, illetőleg a panaszos sem nevezett meg ilyet.

Mindezek okán Testület úgy foglalt állást, hogy a részrehajlás Rtv. 13. §-ában foglalt tilalmának megsértése, és ezáltal a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme, illetve az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem valósult meg.

5. A Testület ezt követően az előállítás egyes körülményeit vizsgálta.

a) A beadvány szerint a panaszos jelezte, hogy szeretne telefonálni, és értesíteni kívánja az ügyvédjét, mert csak a jelenlétében fog vallomást tenni, azonban erre csak kinevették.

Az értesítésekkel összefüggésben az Rtv. 18. §-ának (1) bekezdése szerint a fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. Ezen törvényhely kötelezően előírja tehát, hogy – az Rtv. 97. §-a h) pontja szerinti – fogvatartott részére biztosítani kell azt a lehetőséget, hogy egy hozzátartozóját vagy más személyt értesítsen, feltéve, hogy ez nem veszélyezteti az intézkedés célját. Ha a fogvatartott nincs abban a helyzetben, hogy e jogával élhessen, az értesítési kötelezettség a rendőrséget terheli. (Az Rtv. 97. § (1) bekezdés h) pontja alapján a fogvatartott az, akit törvény, illetőleg törvény alapján kiadott hatósági határozat alapján a szabad mozgáshoz és tartózkodási hely szabad megválasztásához való jogában korlátoznak (örizetbe vett, előzetesen letartóztatott, közbiztonsági őrizetben lévő, elfogott és előállított, elővezetett.)

Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos hozzátartozó/képviselő értesítését nem kérte. Az igazolást a panaszos aláírásával ellátta.

A szöveges rendőri jelentések arról számolnak be, hogy a panaszos sem az intézkedés elején, sem későbbiekben nem jelezte, hogy értesíteni kívánja az ügyvédjét.

A Testület álláspontja szerint az előállításról történő kiértékelés kapcsán a panaszos írásbeli nyilatkozatára tekintettel nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.

b) A panaszbeadvány szerint a panaszost panaszjogáról a vele szemben intézkedő rendőrök egyike sem tájékoztatta.

Az Rtv. 20. §-ának (2) bekezdése alapján köteles a rendőr az intézkedés alá vont személyt tájékoztatni az Rtv. szerinti panasz lehetőségéről.

Az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés mellékletét képező panaszosi nyilatkozat szerint a panaszos a jogorvoslati jogokra vonatkozó tájékoztatást az Rtv. 92. § és 93. § alapján megkapta, illetőleg a vele szemben alkalmazott személyi szabadságot korlátozó intézkedéssel szemben panasszal nem él. Az előállítás időtartamáról kiállított igazolás szerint a panaszos az előállításával és a rendőri intézkedés módjával szemben panasszal nem él. A dokumentumokat a panaszos aláírásával ellátta.

A szöveges rendőri jelentések azt rögzítik, hogy az intézkedés során panasztételi jogukkal kapcsolatban tájékoztatták a panaszost, hogy kihez fordulhat, ha sérelmezi a rendőri intézkedést, továbbá az előállítás idejéről kiállított igazolás alapján szerepelnek is ezen szervezetek elérhetőségei. V. R. r. főtörzsőrmester korábbi jelentésében azt is rögzítette, hogy a panaszos az általa elkövetett tulajdon elleni szabálysértés elkövetését nem ismerte el, valamint közölte, hogy a rendőrökkel és az intézkedéssel szemben is panasszal fog élni.

Az előállítás időtartamáról szóló igazolás alapján az Állampolgári Jogok Országgyűlési Biztosa, valamint a Testület elérhetőségei szerepelnek címmel, telefonszámmal, a panasz előterjesztésre nyitva álló határidőre való utalás nélkül.

A panaszosi aláírásokkal ellátott rendőrségi dokumentációra támaszkodva **a Testület megállapította, hogy a panaszos panaszjogára történő kioktatása kapcsán nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga.**

c) A panaszos kifogásolta, hogy az előállítás időtartamáról szóló igazolás panaszosi nyilatkozatai valótlan tartalommal előre ki voltak töltve, illetve azon a rendőr aláírása nem szerepelt.

Az előállítás dokumentálásáról az Rtv. 33. § (4) bekezdése akként rendelkezik, hogy az előállítottat szóban vagy írásban az előállítás okáról tájékoztatni kell, és az előállítás időtartamáról részére igazolást kell adni.

A Testület az előállítás dokumentálásnak vizsgálata kapcsán, a panaszban foglaltakat és a panaszos által megküldött, előállításról szóló igazolást összevetette a rendőrség által rendelkezésre bocsátott igazolással. E két okirat másolat tartalmi különbségeket nem, formai különbségeket mutatott: a panaszos példányáról hiányzik az aláírás és a pecsét. Az igazolás alapján megállapítható, hogy az ott szereplő panaszosi nyilatkozatok valóban előre ki vannak töltve gépirással, aláhúzási alternatíva nélkül, és kézírással csak az előállítás befejező időpontja szerepel.

Felhívja a Testület a figyelmet a polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény 195. § (1) bekezdésében foglalt azon rendelkezésre, mely szerint „az olyan papír alapú vagy

elektronikus okirat, amelyet bíróság, közjegyző, vagy más hatóság, illetve közigazgatási szerv ügykörén belül, a megszabott alakban állított ki, mint közokirat teljesen bizonyítja a benne foglalt intézkedést vagy határozatot, továbbá az okirattal tanúsított adatok és tények valóságát, úgyszintén az okiratban foglalt nyilatkozat megtételét, valamint annak idejét és módját.”

Fenti rendelkezés alapján, az előállításról az azt foganatosító rendőri szerv által megszabottak szerint kiállított igazolás olyan, közokiratnak minősülő okirat, amely – egyebek mellett – hitelt érdemlően tanúsítja az előállítás tényét, az előállítás helyét, időtartamát és annak okát.

Az Rtv. ilyen irányú rendelkezéseinek hiányában a Testület analógia útján hivatkozik a közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól szóló 2004. évi CLX. törvény 81/A. §-ára.

„(1) Ha a döntésben név-, szám- vagy más elírás, illetve számítási hiba van, a hatóság a hibát – szükség esetén az ügyfél meghallgatása után – kijavítja, ha az nem hat ki az ügy érdemére, az eljárási költség mértékére vagy a költségviselési kötelezettségre.

(2) A kijavítást a hatóság

a) a döntés eredeti példányára és – ha rendelkezésre állnak – kiadmányaira történő feljegyzéssel,

b) a hibás döntés bevonása mellett a döntés kicserélésével vagy

c) kijavító döntés meghozatalával

teljesíti.

(3) A kijavítás ellen jogorvoslatnak nincs helye.”

Tekintettel arra, hogy a panaszos kézírással nem vezette rá az ott található nyilatkozatokkal kapcsolatos kifogásait, illetőleg a panaszos aláírásával ellátta a szóban forgó dokumentumot, (tehát azok tartalmát valósként fogadta el), **ezért a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét a gépirással előre történő kitöltés kapcsán nem állapította meg, ugyanakkor az alaki kellékek hiánya miatt indokoltnak látta megállapítani a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét, amely sérelmet csekély fokúnak ítélte.**

Annak ellenére, hogy az alakiság utólag ugyan pótolható és az igazolás tartalmát nem érinti érdemben, a Testület felhívja a rendőrség figyelmét, hogy a panaszosi példány alakszerűségeinek (aláírás, pecsét) megtartására fokozottan ügyeljen.

V.

A Testület az ügy gondos mérlegelése alapján arra a következtetésre jutott, hogy az intézkedést foganatosító rendőrség jogszerűen vonta intézkedés alá a panaszost. A panaszos igazoltatásával és ruházatóvizsgálásával összefüggésben nem állapított meg jogsérelmet, a Testület azt jogszerűnek ítélte. A panaszos előállításával kapcsolatban a Testület kimondta, hogy a panaszossal szemben az eljárás azonnal lefolytatható volt, ezért a panaszos személyes szabadsághoz fűződő alapvető joga nem sérült az előállítás jogalapja tekintetében, azonban az arányosság követelménye sérült, amely sérelmet többlet korlátozás híján a Testület csekély fokúnak ítélte meg. A bánásmóddal kapcsolatos panaszosi, illetve a rendőri előadás közti ellentmondás egyéb bizonyíték hiányában nem volt feloldható, ezért a Testület nem tudott megnyugtatóan állást foglalni abban a kérdésben, hogy az intézkedő rendőr betartotta-e az Rtv. 2. § (1) bekezdésében foglaltakat, ezért a panaszos emberi méltósághoz való jogának

sérelme nem volt megállapítható. Ezen túlmenően a rendelkezésre álló információk birtokában a Testület úgy ítélte meg, hogy a rendőrök elfogulatlanul intézkedtek a panaszossal, és ezáltal a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelme, illetve az egyenlő bánásmód követelményének megsértése nem valósult meg. A panaszos írásbeli nyilatkozatára tekintettel a Testület megállapította, hogy nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga a kiértesítés kapcsán. A Testület megállapította, hogy a panaszos panaszjogára történő kioktatása kapcsán nem sérült a panaszos tisztességes eljáráshoz való joga, ugyanakkor a rendőrségi dokumentáció hiányossága miatt, az aláírás és pecsét hiánya miatt a Testület a panaszos tisztességes eljáráshoz való jogának sérelmét állapította meg.

Mindezekre tekintettel a Testület a panasznak az intézkedést foganatosító szervezetéhez való áttételéről döntött az Rtv. 93. § (2) bekezdése alapján.

Budapest, 2014. február 25.

Fráterné dr. Ferenczy Nóra

előadó testületi tag

Dr. Kádár András Kristóf

testületi tag

Dr. Féja András

testületi tag

Dr. Lukács Tamás

testületi tag

Független Rendészeti Panasztestület